

2. Növényvédőszer nyilvántartás

Az automatizált nyilvántartás a kémiai összetétel, szabványjogi vonatkozások, felhasználási cél és körülmények, korlátozások stb. körébe sorolható adatokat tartalmazza. Az így létrejött hatalmas adatbázis sokféle szempontú információfeldolgozást tesz lehetővé.

3. Laboratóriumi és környezetszennyeződési szintre vonatkozó adatok

Mindazokat az adatokat tárolják, amelyek intézkedések meghozatalához, tanfolyamok tartásához, távlati tervek készítéséhez stb. szükségesek.

4. Folyó tájékoztatás

Kiadják 1968 óta a *Pesticides Abstracts* c. referálólappot, 1967 óta a *Pesticides Monitoring Journal* c. eredeti közleményeket tartalmazó folyóiratot, továbbá a növényvédőszer adatait tartalmazó ötkötetes gyűjteményt *Compendium of Registered Pesticides* címmel. Egy-egy szűkebb terület személyre szóló figyelését is végzik és általában nyújtják mindazokat a szolgáltatásokat, amelyeket egyéb információs központok nyújtanak.

5. Kiadványjegyzék összeállítás

A növényvédőszer programmal kapcsolatosan keletkező információkat a szerkesztőség rendezi. A publikációkat a *List of Publications* c. jegyzék ismerteti. A megjelent anyagokból általában kb. 1000 példányt küldenek szét.

/GROSSE, W. C.: *Information activities in support of the EPA Pesticide Program = Journal of Chemical Information and Computer Sciences*, 16. köt. 1. sz. 1976. p. 10–14./

(Valkó Péter)

zások is, amelyeknél főfoglalkozású könyvtáros vagy tájékoztató alkalmazása nem indokolt.

Az *Information Unlimited* létrehozását a fentiek mellett szakkönyvtári igények is indokolták; a szakkönyvtárak sem élhetnek meg külső szolgáltatási rendszer nélkül, elsősorban az állományukban nem található dokumentumok iránti igények miatt. E célra viszont a hagyományos módszerek (könyvtárközi kölcsönzés) túlságosan lassúak.

Az *Information Unlimited* ügyfeleinek ma nagyobb része szakkönyvtár, a legkülönbébb szakterületekről és igényekkel: állománygyarapítás, könyvtárközi kölcsönzés stb. E területeken a cég elsősorban az igény pontosítását, ellenőrzését és továbbítását végzi. Sok esetben készít reprográfiai másolatot, mégpedig igen olcsón.

A cég vállalja irodalomkutatások készíttetését is (rendszerint a Dialog gépi rendszer igénybevételével). Végez könyvtárszervezést vagy átszervezést is.

Az ügyfelek közt nagy számban vannak olyan vállalatok, amelyek nem tartanak fenn könyvtárat, továbbá magánszemélyek. Ezek számára piacutatást, irodalomkutatást, szerzeményezést végeznek. A cég általában óradíjjal számolja el szolgáltatásait (12,50 dollár), de van lehetőség szerződésben meghatározott eltérő díjazásra is.

A cég további tevékenységei közt szerepel címjegyzékek kiadása, és jelenleg készítik a kaliforniai könyvtárakban található szabványok és szabadalmak leőhelyjegyzékét. Oktatási tevékenységet is végez (könyvtárhasználat oktatása, speciális információs tanfolyamok).

Az *Information Unlimited* lényegében mindenfajta tőkebefektetés nélkül indult, rezsiköltségeit áthárítja a fogyasztóra. Létszáma: négy főfoglalkozású, kilenc részfoglalkozású munkaerő, nagyrészt könyvtárosok, jelentős szakmai (referenzs, könyvtárközi kölcsönzési stb.) gyakorlattal. További hat, másutt dolgozó könyvtáros áll állandó üzleti kapcsolatban a céggel, emellett sokszor foglalkoztatnak szakembereket alkalmi jelleggel.

/FINNIGAN, G.: *Nontraditional information service = Special Libraries*, 67. köt. 2. sz. 1976. p. 102–103./

(Sárdy Péter)

Nem-hagyományos tájékoztató szolgáltatások

A térítéses, publikus tájékoztató szolgáltatások üzletága gyorsan fejlődik. Az e célt szolgáló szervezetek közé tartozik a Berkeleyben működő *Information Unlimited* cég is.

Sue RUGGE 1971-ben abból indult ki, hogy számos használó, akinek a szakkönyvtárakhoz nincs közvetlen hozzáférési lehetősége, olyan információs szolgáltatásokat igényel, amelyek más csatormákon nem biztosíthatók. Hasonló helyzetben vannak azok a kisebb vállalko-

A Predicasts kibővíti adatbázisát

A *Predicasts, Inc.* bejelentette, hogy a *Predicasts Abstracts Terminal Systems (PATS)* elnevezésű információs rendszerhez az *EIS (Economic Information Systems = Mezőgazdasági Információs Rendszer)* is hozzájárul adattárával.

Az információs. rendszert ezserint három rendszer alkotja:

Predicasts, Inc., Cleveland, Ohio,
Lockheed Information Systems, Palo Alto, California,
Economic Information Systems, New York.

Ezzel az egyesüléssel – a Predicasts, Inc. közlése szerint – több, mint egy millió rekord áll a felhasználók rendelkezésére.

A tételek különböző cégek adatait (név, cím, telefon, forgalmazás stb.) tartalmazzák.

További információ: Paul Owen, Predicasts, Inc., 200 University Circle Research Center, 1101 Cedar Avenue, Cleveland, OH 44106.

[Information Retrieval and Library Automation, 11. köt. 5. sz. 1975. okt. p. 8.]

(Novák István)

Megalakult az Egyesült Államokban a Nemzeti Bibliográfiai Számbavétel Tanácsadó Testületének két munkacsoportja

Az *Advisory Group on National Bibliographic Control* (Nemzeti Bibliográfiai Számbavétel Tanácsadó Testülete) bejelentette a keretei közt működő első két munkacsoport létrehozását. A *Working Party on Formats for Journal Articles and Technical Reports* (A folyóiratcikkek és kutatási jelentések formai kialakítására létrehozott munkacsoport) 1975. július 15–16-án, a *Working Party on Bibliographic Name Authority Files* (A szerzők, testületi szerzők adatcsoportjának kialakítására létrehozott munkacsoport) pedig 1975. augusztus 21–22-én tartotta első ülését Washingtonban.

Ahhoz, hogy egy valóban egységes nemzeti információs rendszer jöjjön létre, a nemzeti bibliográfiai számbavétel megvalósítására irányuló széles körű, összefüggő törekvés elengedhetetlen követelmény. A nemzeti információs hálózat szervezeti egységeinek szervezeti hovatartozásától függetlenül szükség van a bibliográfiai adatcsoportok és folyamatok egységesítésére, a bibliográfiai információt előállító, tároló, terjesztő és felhasználó rendszerek közötti különbségek okozta problémák kiküszöbölése érdekében. A létrehozott és az elkövetkezendő munkacsoportoknak arra kell törekedniük, hogy e célnak megfelelően fejtsék ki részmunkálataikat.

Ezek a törekvések a következő *előfeltételeken* alapulnak:

1. Minden információs szervezet továbbra is szabadon tervezheti saját belső formátumait, munkafolyamatait, produktumait, szolgáltatásait. Az egységesítés érdekében *szabványosítani kell* azonban a köztük kicserélésre kerülő bibliográfiai információs tételek szerkezetét, adatainak hívójelét, adattartalmát. Ebből következik, hogy minden szervezetnek engednie kell, hogy megegyezzenek a kicserélésre kerülő *szabványos adatközlés* kérdésében.

2. A cserére szolgáló bibliográfiai leírásoknak *tartalmazniuk kell minden adatelemet*, melyekre a kiadóknak, referáló, indexelő szolgáltatásoknak, információt szolgáltató rendszereknek, könyvtáraknak szüksége van.

3. A formai előírásoknak *nem szabad eltérniük az adatszerkezet nemzeti és nemzetközi szabványaitól*.

4. Sem a munkacsoportok, sem patronálók *nem alkothatnak új szabványokat*. Ha a csoport munkája bibliográfiai szabványosítási munkát tesz szükségessé, ezt kötelesek jelenteni az Advisory Group-nak, hogy az hivatalos úton megfelelő lépéseket tehesen.

A *Working Party on Formats for Journal Articles and Technical Reports* fő célja, hogy a géppel olvasható leírások formai jellemzőit meghatározza, és erről számot adjon az Advisory Group-nak. Ennek a csoportnak a következő fő feladatokat kell végrehajtania:

1. Mágnesszalagos bibliográfiai *rekordok formátumára* vonatkozó előírások írásbeli felsorolása;

2. Egy *átfogó adathívó jelrendszer készítése*, mely minden számításba jövő felhasználó rendszer követelményeinek megfelel, ezenkívül a bibliográfiai rekordok közlésére szolgáló, nemzeti használatban lévő, más adathívó jelrendszerekkel összeegyeztethető, azok előnyeit felhasználja, kiegészíti.

3. *Írásbeli útmutató összeállítása*, melynek segítségével a bibliográfiai rekordok inputjának elkészítése és az adatok hívása elvégezhető.

A *Working Party on Bibliographic Name Authority Files* fő célja, hogy meghatározza a szerzői adatcsoport nemzeti alkalmazásának követelményeit és erről beszámoljon az Advisory Group-nak, továbbá szabványos formátumot és adathívó jelrendszert alakítson ki a szerzői rekordok számára. Ennek a munkacsoportnak az alábbi fő feladatokat kell elvégeznie:

1. A különböző *információs rendszerek igényeinek összefoglalása* erre az adatcsoportra vonatkozóan;

2. A szerzői rekordok *nemzeti egységes formátumának kialakítása*, lehetőséget adva megfelelő utalók használatának;

3. Egy *átfogó adathívó jelrendszer kialakítása*;

4. Egy *olyan módszer kidolgozása*, amelynek segítségével a szerzői rekordok kapcsolatba hozhatók a bibliográfiai rekordokkal és fordítva.

5. *Írásbeli útmutató készítése* egységes nemzeti szerzői rekordok inputjához, kódolásához és hívásához.

További tájékoztatást nyújt: *Advisory Group on National Bibliographic Control, One Dupont Circle, Suite 620, Washington D.C. 20036.*

[NFAIS Newsletter, 17. köt. 5. sz. 1975. p. 9–11.]

(Novák István)